

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
правового регулювання
економіки

Протокол № 1 від 2.09.2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

**ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)**

Галузь знань
Спеціальність
Освітній рівень
Освітня програма

**08 Право
081 Право
перший (бакалаврський)
Правове регулювання економіки**

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

**вибіркова
українська**

Розробник : к.ю.н, доцент

Лариса ЄРОФЄЄНКО

Завідувач кафедри
правового регулювання економіки

Юрій ШИНКАРЬОВ

Гарант програми

Лариса ЄРОФЄЄНКО

**Харків
2024**

ВСТУП

Україна вступила на шлях розвитку ринкової економіки, яка передбачає достатньо високий рівень розвитку освіти, науки і культури – розвитку мистецтва і виробництва, виробничої інфраструктури і матеріально - технічного забезпечення побуту. Саме ці фактори зумовлюють і визначають рівень цивілізації суспільства. В свою чергу вони ж є результатами творчої діяльності людини. Сучасні моделі економічного зростання держав мають ґрунтуватися на постійному прискоренні науково-технічного прогресу, тому що всі можливі разові заходи можуть призвести лише до тимчасового прискорення економічного зростання, а потім його темп знову буде обмежений темпом зростання робочої сили та вже наявними й використовуваними науково-технічними досягненнями.

Саме з цієї причини практично усі країни світу, прагнучи до стабільного і стійкого економічного зростання, що забезпечує, у результаті, поліпшення добробуту населення, проголосили третє тисячоліття ерою інтелектуальної власності.

Актуальність навчальної дисципліни «Право інтелектуальної власності» полягає в тому, що швидкий розвиток інновацій, технологій, програмного забезпечення, біотехнологій та інших сфер потребує захисту інтелектуальної власності для забезпечення авторських прав і патентів на нові винаходи. В умовах глобалізації і поширення інформації через Інтернет стає все важче контролювати використання інтелектуальної власності, що робить важливим знання законів у цій сфері для захисту прав авторів і винахідників. Інтелектуальна власність є цінним активом для бізнесу. Від винаходів до торговельних марок, це може стати конкурентною перевагою та джерелом доходу через ліцензування або продаж. У час, коли культурні надбання і креативні індустрії є важливим елементом розвитку країни, знання законів щодо захисту авторських прав, торгових марок та інших елементів інтелектуальної власності допомагає захистити українські твори мистецтва, літератури та дизайну на міжнародній арені.

Науково-технічні досягнення, їх надійна правова охорона й використання дозволять забезпечити стабільний економічний розвиток на основі постійного вдосконалення технологічних процесів, що характеризують сучасне виробництво, яке забезпечує випуск продукції, конкурентоздатної як на внутрішньому, так і на світовому ринках.

Місце країни у глобальній економіці залежить від ефективної інституційної системи охорони інтелектуальної власності, в якій економічні, правові та організаційні механізми перебувають у тісній взаємодії, забезпечуючи інноваційний розвиток. Глобалізація економічних, політичних і науково-технічних відносин і перспективи інтеграції України до системи міжнародного науково-технологічного співробітництва актуалізують проблему становлення національної системи охорони інтелектуальної власності та підвищення в такий спосіб конкурентоспроможності країни.

Дисципліна «Право інтелектуальної власності» належить до переліку вибірових дисциплін. Вона забезпечує особистий і професійний розвиток здобувача та спрямована на формування комплексу знань стосовно прав, що відносяться до інтелектуальної діяльності у виробничій, науковій, літературній та художній сферах; щодо розуміння засад правової охорони об'єктів інтелектуальної власності та шляхів захисту прав інтелектуальної власності в їх матеріальному та процесуальному змісті в національному та міжнародному вимірі.

Метою вивчення дисципліни «Право інтелектуальної власності» є формування у здобувачів теоретичних знань і практичних навичок щодо правового регулювання створення, використання та захисту інтелектуальної власності.

Основні завдання дисципліни включають:

Ознайомлення з правовими нормами. Здобувачі вивчають національні та міжнародні закони і норми, які регулюють права на інтелектуальну власність (авторські права, патенти, торгові марки тощо).

Захист інтелектуальної власності. Важливо зрозуміти механізми захисту прав інтелектуальної власності та методи боротьби з їх порушенням, як на національному, так і міжнародному рівнях.

Навички управління інтелектуальними активами. Вивчення питань, пов'язаних з комерціалізацією об'єктів інтелектуальної власності, ліцензуванням, франчайзингом і передачею прав.

Аналіз судової практики. Студенти мають навчитися аналізувати реальні судові справи щодо порушень прав інтелектуальної власності, що допомагає зрозуміти, як ці права застосовуються на практиці.

Формування правової культури. Розвиток розуміння етичних і правових аспектів використання інтелектуальної власності, зокрема важливості дотримання прав інших осіб та поваги до чужих творів і винаходів.

Предметом вивчення дисципліни «Право інтелектуальної власності» є правові відносини, що виникають у зв'язку з створенням, використанням та захистом результатів інтелектуальної діяльності. Предмет дисципліни охоплює не лише правові основи інтелектуальної власності, але й практичні аспекти її охорони, комерціалізації та вирішення спорів.

Об'єктом вивчення дисципліни є результати інтелектуальної, творчої діяльності людини, які підлягають правовій охороні, тобто усі матеріальні і нематеріальні об'єкти, які створені в результаті інтелектуальної праці і можуть бути захищені правовими механізмами.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл.1

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
РН3	ЗК1, ЗК6 СК9, СК10, СК11, СК16
РН5	ЗК1, ЗК2, ЗК8 СК7, СК9, СК10, СК11, СК12, СК16, СК17
РН7	ЗК1, ЗК3, ЗК4, ЗК7 СК1, СК2, СК6, СК8, СК10, СК11, СК12, СК15, СК16
РН14	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК6 СК1, СК2, СК6, СК7, СК8, СК9, СК10, СК11, СК12, СК14, СК16
РН23	ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК10 СК7, СК9, СК10, СК11, СК12, СК14, СК17, СК18, СК19

Де:

РН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН7. Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

РН14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

РН23. Здійснювати правовий супровід діяльності суб'єктів господарювання

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .

СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

СК17. Усвідомлення впливу правових норм на економічні, зокрема, господарські відносини.

СК18. Знання і розуміння завдань, принципів, доктрин, а також змісту правових інститутів господарського права та господарського процесуального права.

СК19. Здатність здійснювати правовий супровід діяльності суб'єктів господарювання.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні положення права інтелектуальної власності та його інститути

Тема 1. Загальні положення про інтелектуальну власність

Поняття права інтелектуальної власності. Право інтелектуальної власності в об'єктивному та суб'єктивному розумінні. Співвідношення права власності і права інтелектуальної власності. Предмет і метод правового регулювання

інтелектуальної власності. Система права інтелектуальної власності.

Тема 2. Авторське право

Поняття авторського права. Об'єкти, що охороняються авторським правом. Суб'єкти авторського права. Виникнення авторського права. Знак охорони авторського права та його значення. Зміст суб'єктивного авторського права. Вільне використання творів. Строк охорони авторського права. Перехід твору до суспільного надбання.

Тема 3. Характеристика суміжних прав.

Визначення суміжних прав та їх об'єкти. Суб'єкти суміжних прав. Суб'єктивні суміжні права. Умови здійснення суміжних прав. Права виконавців. Права виробників фонограм. Права організацій мовлення. Обмеження суміжних прав та строк їх дії.

Тема 4. Патентне право

Поняття та умови патентоспроможності винаходу. Об'єкти винаходу (корисної моделі). Порядок оформлення прав на винахід (корисну модель). Право на подачу заявки. Право першого заявника. Пріоритет. Зміст прав на винаходи (корисні моделі). Використання винаходу (корисної моделі). Обов'язки, що випливають з патенту. Дії, що не визнаються порушенням прав власника патенту.

Тема 5. Державна система охорони прав інтелектуальної власності

Система органів державного управління у сфері охорони інтелектуальної власності. Діяльність Державної служби інтелектуальної власності України та її структурних підрозділів у сфері охорони прав інтелектуальної власності. Контрольно-наглядова діяльність органів публічної адміністрації у сфері охорони прав на сорти рослин. Правовий статус патентного повіреного в загальній системі охорони прав інтелектуальної власності

Змістовий модуль 2. Засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг .

Тема 6. Право інтелектуальної власності на торговельну марку.

Торговельні марки: поняття, види та значення. Суб'єкти прав на торговельні марки. Об'єкти торговельних марок. Умови надання правової охорони. Об'єкти, які не можуть бути зареєстровані як торговельні марки. Оформлення прав на торговельні марки. Права і обов'язки, що випливають із свідоцтва на знак. Припинення та визнання недійсними прав інтелектуальної власності на торговельну марку

Тема 7. Право інтелектуальної власності на комерційне найменування.

Комерційне (фірмове) найменування як об'єкт права промислової власності. Суб'єкти права інтелектуальної власності на комерційне (фірмове) найменування. Правова охорона комерційного найменування. Майнові права інтелектуальної власності на комерційне найменування. Припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності на комерційне найменування.

Тема 8. Право інтелектуальної власності на географічне зазначення.

Зазначення походження товарів (географічне зазначення) як об'єкт права промислової власності. Поняття, види. Суб'єкти права на зазначення походження товарів. Охорона прав на зазначення походження товарів. Умови надання правової охорони. Строк чинності права інтелектуальної власності на зазначення походження товарів. Припинення правової охорони на зазначення походження товарів.

Тема 9. Права на інші (нетрадиційні) об'єкти інтелектуальної власності.

Поняття та система нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності. Ознаки нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності. Правова охорона наукового відкриття. Правова охорона компонування інтегральної мікросхеми. Правова охорона раціоналізаторських пропозицій. Правова охорона селекційних досягнень (сортів рослин, породи тварин). Правова охорона комерційної таємниці.

Тема 10. Правові засади укладання окремих видів договорів у сфері інтелектуальної власності.

Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності. Ліцензійний договір. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. Договір комерційної концесії. Інші договори щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності

Тема 11. Юридична відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності

Загальні положення про юридичну відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності. Дисциплінарна і матеріальна відповідальність. Цивільно-правова відповідальність. Господарсько-правова відповідальність. Адміністративно-правова відповідальність. Кримінальна відповідальність.

Перелік практичних занять/завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2

Таблиця 2

Перелік практичних занять/завдань за навчальною дисципліною

Назва теми	Зміст
Тема 1. Завдання 1	Охарактеризувати міжнародні договори, ратифіковані Україною, як джерела права інтелектуальної власності.
Тема 2. Завдання 2.	Визначити принципи та функції авторського права.
Тема 3. Завдання 3.	Визначити місце суміжних прав у системі права інтелектуальної власності.
Тема 4. Завдання 4.	Охарактеризувати порядок отримання патенту на винахід і корисну модель.
Тема 5. Завдання 5.	Визначити роль та основні функції НОІВ.
Тема 6. Завдання 6.	Охарактеризувати питання припинення та визнання недійсними прав інтелектуальної власності на торговельну марку.
Тема 7. Завдання 7.	Охарактеризувати питання припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності на комерційне найменування.
Тема 8. Завдання 8.	Визначити строк чинності права інтелектуальної власності на зазначення походження товарів.
Тема 9. Завдання 9.	Визначити умови надання правової охорони науковому відкриттю.
Тема 10. Завдання 10.	Надати визначення всіх договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності та здійснити їх співвідношення.
Тема 11. Завдання 11.	Охарактеризувати порушення авторських і суміжних прав відповідно до законодавства.

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми	Зміст
Тема 1.	Вивчення лекційного матеріалу. Підготовка до практичного заняття.
Тема 2.	Завдання для опрацювання (розробка схеми).

Тема 3.	Вивчення лекційного матеріалу. Підготовка до практичного заняття.
Тема 4.	Виконання ситуатійного кейсу.
Тема 5.	Повтор лекційного матеріалу; підготовка до контрольної роботи 1.
Тема 6.	Виконання творчого завдання.
Тема 7.	Завдання для опрацювання (Написання есе)
Тема 8.	Виконання ситуатійного кейсу.
Тема 9.	Виконання творчого завдання.
Тема 10	Виконання індивідуального завдання.
Тема 11.	Повтор лекційного матеріалу; підготовка до контрольної роботи 2.

Кількість годин лекцій, практичних та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни «Правове регулювання договорів у сфері інтелектуальної власності» для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

Лекція-візуалізація (Тема 1-11). Проблемна лекція (Тема 6-10).

Практичні (практична робота (Тема 1-11), ситуатійні кейси (Тема 4; 8), завдання для опрацювання (Тема 2; 7), творчі роботи (Тема 6; 9), індивідуальне завдання (Тема 10).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

– для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит): максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) – 35 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену (іспиту).

Складання семестрового екзамену (іспиту) здійснюється під час екзаменаційної сесії.

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) - 40 балів.

Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним - 25 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

– для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит) – сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: виконання практичних завдань (20 балів), письмові контрольні роботи (20 балів), два творчих завдання (12 балів), індивідуальне завдання (8 балів).

Семестровий контроль: Екзамен (40 балів).

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета та критерії оцінювання для навчальної дисципліни з формою семестрового контролю екзамен (іспит)).

ПРИКЛАД ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Спеціальність 081 «Право»

Освітня програма «Правове регулювання економіки»

Навчальна дисципліна «ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

ТЕСТИ: максимальна кількість балів за виконання цього завдання 20 балів

1. Перший зафіксований нормативно-правовий документ, що врегулював питання надання привілею винахіднику:

- а) Дігести Юстиніана;
- б) Парте Венеціана;
- в) Закони царя Хаммурапі;
- г) Французький патентний закон.

2. Перший міжнародний документ у сфері інтелектуальної власності:

- а) Парте Венеціана;
- б) Паризька конвенція про охорону прав інтелектуальної власності;

- в) Паризька конвенція про охорону промислової власності;
- г) Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів.

3. Перший міжнародний документ в сфері авторського права:

- а) Міжнародний Літературний закон;
- б) Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів;
- в) Міжнародна мистецька конвенція;
- г) такого немає.

4. Найвища міжнародна організація в сфері інтелектуальної власності:

- а) Комітет ООН з інтелектуальної власності;
- б) Міжнародний комітет інтелектуальної власності;
- в) Всесвітня організація інтелектуальної власності;
- г) Всесвітня організація інтелектуальних прав.

5. Право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності, визначений цим Кодексом та іншим законом, – це:

- а) право інтелектуальної власності;
- б) авторське право;
- в) право власності;
- г) суміжні права.

6. Назвіть три об'єктні групи у сфері інтелектуальної власності:

- а) об'єкти авторського права, об'єкти патентного права, об'єкти комерційних позначень;
- б) об'єкти авторського права і суміжні права, об'єкти промислової власності, нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності;
- в) об'єкти суміжних прав, об'єкти авторських прав, нетрадиційні об'єкти;
- г) об'єкти авторського права, об'єкти комерційних позначень, нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності.

7. Право промислової власності є:

- а) інститутом авторського права;
- б) самостійним інститутом права інтелектуальної власності;
- в) підгалуззю конкурентного права;
- г) матеріальними активами держави.

8. Майновими правами інтелектуальної власності на твір є:

- а) право на використання твору;
- б) обирати псевдонім у зв'язку з використанням твору;
- в) забороняти зазначення свого імені у зв'язку з використанням твору;
- г) недоторканність твору.

9. Особистими немайновими правами інтелектуальної власності є:

- а) право на визнання людини творцем (автором, виконавцем, винахідником тощо) об'єкта права інтелектуальної власності;
- б) право на використання об'єкта права інтелектуальної власності;

в) виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності;

г) виключне право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта права інтелектуальної власності, в тому числі забороняти таке використання.

10. Авторське право поширюється на:

а) комп'ютерні програми;

б) ідеї, методи, процеси, системи;

в) методи, концепції, принципи, відкриття, факти;

г) ідеї, теорії, принципи, методи, процедури, процеси, системи, способи, концепції, відкриття, навіть якщо вони виражені, описані, пояснені, проілюстровані у творі.

11. Які з цих творів є об'єктами авторського права?

а) офіційні документи (закони, судові рішення, інші тексти законодавчого, адміністративного та судового характеру), а також їх офіційні переклади;

б) державні символи та знаки (прапори, герби, ордени, грошові знаки та інші державні символи та знаки);

в) переклади текстів та пісень;

г) музичні твори з текстом і без тексту.

12. Авторське право діє протягом:

а) 50 років;

б) 70 років;

в) 70 років;

г) усього життя автора усього життя автора і 70 років після його смерті.

13. Суміжні права – це:

а) інша назва авторських прав;

б) право на виконання, фонограми, відеограми, а також програми (передачі) організацій мовлення;

в) права, суміжні за змістом із авторськими правами;

г) права родичів автора твору.

14. Якщо твір створено двома та більше авторами, авторські права:

а) не належать нікому, оскільки твір колективний;

б) діляться навпіл;

в) належать суспільству загалом;

г) належать співавторам спільно.

15. Авторами аудіовізуального твору (фільм, музична композиція) є:

а) виконавець та режисер;

б) режисер, сценарист, кінооператор, звукооператор, композитор;

в) лише режисер;

г) автор сценарію, режисер та всі актори фільму.

16. Без згоди автора чи іншого правовласника, твір може бути використаний:

а) для поширення в мережі Інтернет, за умови проставлення активного гіперпосилання;

- б) як цитата з правомірно опублікованого твору;
- в) для показу на телевізорі;
- г) для перекладу іншою мовою.

17. Твір перетворюється на суспільне надбання:

- а) після закінчення строку дії авторського права;
- б) після смерті автора;
- в) після публікації у мережі Інтернет;
- г) після придбання ліцензії суспільством.

18. Твір, що перейшов у суспільне надбання:

- а) може знову стати об'єктом авторського права;
- б) належить спадкоємцям автора;
- в) належить лише музеям та бібліотекам;
- г) може вільно використовуватися всіма без згоди чи виплати винагороди.

19. Чи може бути суб'єктом авторського права трирічна дитина?

- а) ні, його авторські права переходять до одного з батьків.
- б) ні, не може до досягнення ним 18 років;
- в) так, може;
- г) ні, не може до досягнення ним 14 років.

20. До об'єктів патентного права належать:

- а) промислові зразки;
- в) корисні моделі;
- б) торговельні марки;
- г) наукові відкриття.

II. ВІДКРИТЕ ПИТАННЯ:

максимальна кількість балів за виконання цього завдання 5 балів

Розкрити та охарактеризувати:

Дайте характеристику етапів отримання патенту.

III. ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ: максимальна кількість балів за виконання цього завдання 15 балів

Студент магістратури Івченко А. М., працюючи над магістерською роботою з інтелектуальної власності, зробив авторський переклад Закону Республіки Польща «Про авторське право і суміжні права» та використав його як додаток до роботи. Через рік після захисту магістерської роботи Івченко дізнався, що Арабенський І. П. видав монографію «Популярно про авторське право в Республіці Польща». У цій монографії він долучив як додаток зроблений Івченком А. М. переклад закону.

Івченко звернувся до суду з позовом, однак на суді Арабенський заявив, що у даному випадку порушень закону не було. Свою позицію він аргументував тим, що: по-перше, офіційний переклад офіційного документа (у даному випадку закону Республіки Польща) не охороняється авторським правом, а

оскільки захищена магістерська робота є підставою для видачі офіційного документа – диплому, то вона, разом з усіма додатками, є офіційною науковою працею; по-друге, магістерська робота Івченка не була опублікована, а його права не були зареєстровані у державному реєстрі, відповідно авторське право на неї не поширюється.

Розгляньте аргументи сторін та проаналізуйте їх. Чи правомірні дії Арабенського І. П.? Чи поширюється авторське право на зроблений Івченком А. М. переклад закону?

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ РОБІТ

Екзаменаційний білет Навчальної дисципліни “Право інтелектуальної власності” включає 20 тестів, одне відкрите питання та одне практичне завдання. Кожне з завдань оцінюється певною кількістю балів, відповідно до рівня їх складності. Сумарна кількість балів складає 40 балів.

Тести.

Вірна відповідь на тестове питання оцінюється в **1 бал**. Максимальна кількість балів – **20**

Відкрите питання.

Максимальна оцінка завдання - 5 балів, із них:

5 балів передбачає високий рівень знань і навичок: відповідь повна, логічна з елементами самостійності; вдало використовується вивчений матеріал при наведенні прикладів; відповідь підкріплюється посиланнями на додаткову літературу.

4 бали передбачає досить високий рівень знань і навичок: відповідь логічна, містить деякі неточності при формулюванні узагальнень, наведенні прикладів; наявні труднощі при формулюванні узагальнюючих висновків, слабе знання додаткової літератури.

3 бали передбачає наявність знань лише основної літератури, здобувач відповідає по суті на питання і в загальній формі розбирається в матеріалі, але відповідь неповна і містить неточності, порушується послідовність викладання матеріалу, виникають труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

2 бали передбачає неповне знання здобувача основної літератури; здобувач лише в загальній формі розбирається в матеріалі, відповідь неповна і неглибока; недосить правильні формулювання, порушується послідовність викладення матеріалу, виникають труднощі при наведенні прикладів.

1 бал ставиться, коли здобувач не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при формулюванні та висвітленні понять, на зазначене питання відповідає не по суті, робить велику кількість помилок при відповіді.

0 балів ставиться, коли здобувач не розкрив поставлене питання, не засвоїв матеріал в обсязі, достатньому для подальшого навчання.

Практичні завдання.

Практичне завдання - ситуаційне завдання (кейс) 1 шт.

Здобувачу надається життєва ситуація, а йому слід вирішити яку норму права і як саме слід застосовувати у цій ситуації.

Максимальна оцінка за виконання практичних завдань становить **15 балів**, із них:

15 - здобувач повністю володіє системними знаннями навчального матеріалу, дає абсолютно правильну аргументовану відповідь з посиланням на відповідні статті законодавства, вказуючи при цьому правильний нормативний акт/акти. Відповідь повна, логічна, містить аналіз і систематизацію. В кінці дає проаналізований та обґрунтований висновок ситуаційного завдання.

14 - здобувач повністю володіє системними знаннями навчального матеріалу, дає абсолютно правильну аргументовану відповідь з посиланням на відповідні статті законодавства, вказуючи при цьому правильний нормативний акт/акти. При вирішенні ситуаційного завдання припускається окремих незначних нечіткостей.

13 - здобувач вирішує ситуацію повністю, з посиланням на відповідні статті законодавства, вказуючи при цьому правильний нормативний акт/акти. Його відповіді в цілому правильні, логічні і достатньо обґрунтовані з незначними помилками.

12 - здобувач вирішує ситуацію неповно, з суттєвими помилками. Посилання на відповідні статті законодавства та/або вказівки на правильний нормативний акт/акти не застосовує. Висловлює у висновках лише свою думку чи своє бачення вирішення ситуаційного завдання, припускається значної кількості помилок.

10-11 - здобувач ситуацію розкриває неповно або зовсім не розкриває. Посилання на відповідні статті законодавства та/або вказівки на правильний нормативний акт/акти відсутні. Володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, викладає його уривчастими реченнями, без відтворення окремих норм, припускається досить великої кількості грубих помилок, стикається із значними труднощами при аналізі та порівнянні різних явищ та процесів, виявляє здатність до викладення думки на елементарному рівні.

8-9 - здобувач вирішує ситуацію з посиланням на відповідні статті законодавства, вказуючи при цьому правильний нормативний акт/акти. Але висновок суперечить зазначеним нормативним актам.

6-7 - здобувач ситуацію розкриває неповно або зовсім не розкриває. Посилання на відповідні статті законодавства та/або вказівки на правильний нормативний акт/акти зазначає, але висновок робить зовсім інший, що суперечить зазначеному законодавству.

4-5 - здобувач правильно вирішити ситуацію не може. Володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, стикається із значними труднощами при аналізі та порівнянні різних явищ та процесів.

2-3 - здобувач зазначає лише статті законодавства та/або вказівки на нормативний акт/акти, обґрунтування та визначення відповіді відсутні.

1 - здобувач не володіє навчальним матеріалом, виконати завдання не може. Висловлює свою думку без посилань на законодавство.

0 - здобувач не володіє навчальним матеріалом, виконати завдання не може.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Конституція України: Основний Закон України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30 Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 № 2811-IX. // Відомості Верховної Ради. 2023. №57. Ст. 166. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>

3. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15.12.1993 № 3687-XII // Відомості Верховної Ради. 2001. №8. Ст. 37. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>

4. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 7. Ст. 36. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>

5. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради. 1994. №7. Ст. 34. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text>

6. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40-41. Ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

7. Інтелектуальна власність: магістерський курс : підручник / П. Г. Перерва [та ін.]; ред.: П. Г. Перерва, В. І. Борзенко, Т. О. Кобелєва ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Планета-Прінт, 2019. – 1002 с.

8. Інтелектуальна власність: підручник / Л.М. Попова., А.В. Хромов, І.В. Шуба: Харків, нац. ун-т буд-ва та архітектури. – Харків : «Федорко», 2021, с. 262. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/55638/3/Book_2021_Popova_I_ntelektualna_vlasnist.pdf

9. Право інтелектуальної власності : підручник / за заг. ред. С.Б. Булеци, О.І. Чепис. Ужгород: РІК-У, 2019. – 488 с.

10. Право інтелектуальної власності : підручник:./ за заг.ред. О.І.Харитоновна. – К.: Юрінком Інтер, 2019. 540 с.

11. Правознавство : навч. посіб. / В. О. Мирошниченко, Т. П. Макаренко, Н. С. Іванова [та ін.]; Бердянський держ. пед. ун-т. – Київ : ЦУЛ, 2020. – 286 с. : іл. – Дод.: с. 264-286. – Бібліогр.: с. 258-263. – ISBN 978-617-673-821-3. Електронний ресурс – Режим доступу: <http://library.hneu.edu.ua/storage/new-arrivals-books/January2022/.pdf77.pdf>

Додаткова

12. Право інтелектуальної власності в цифрову епоху: парадигма балансу і гнучкості [Електронний ресурс] / О. Войніканіс; // Інтелектуальна власність в Україні: Електронний ресурс. Щомісячний. Електр. версія друку вид. / Наук.-практич. Журнал ; Наук.-практич. журнал. – Київ, 2021.– №11.– С. 42-52. – Режим доступу: <https://library-service.com.ua:8443/khkhneu/DocumentDescription?docid=KhKNEU.BibRecord.209240>
13. Єрофеєнко Л. В. Щодо захисту авторського права у мережі Інтернет / Л. В. Єрофеєнко // Правові новели. Науковий юридичний журнал. – Херсон : Міжнародний університет бізнесу і права, 2019. – № 7. – С.41-45. – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/29360>
14. Єрофеєнко Л. В. Правові аспекти вдосконалення механізму захисту інтелектуальної власності в Україні / Л. В. Єрофеєнко // Юридичний науковий електронний журнал. Електронне наукове фахове видання. – Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2021. – № 8. – С. 75-80. – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/26198>
15. Єрофеєнко Л. В. Правовий аналіз договору франчайзингу в сфері інтелектуальної власності / Л. В. Єрофеєнко // International Scientific Journal “Internauka”. Series: “Juridical Sciences”. – 2022. – № 11. <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2022-11-8443> – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/28319>
16. Єрофеєнко Л. В. Правовий аналіз законодавства щодо захисту прав інтелектуальної власності під час дії воєнного стану / Л. В. Єрофеєнко // Приватно-правові та публічно-правові відносини: проблеми теорії та практики : збірник матеріалів III Міжнародної конференції, 6 жовтня 2023 р. – Кропивницький: ДонДУВС, 2023. – С. 210-213. – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/30500>
17. Єрофеєнко Л. В., Блажко А.О. Вплив цифровізації на ліцензійні договори у сфері інтелектуальної власності / Л. В. Єрофеєнко, А. О. Блажко // Юридичний науковий електронний журнал : Електронне наукове фахове видання. – 2023. – № 11. – С. 163-167. – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/30908>
18. Leheza, Y., Yerofieienko, L., & Komashko, V. (2023). Propiedad intelectual en Ucrania bajo la ley marcial: regulación legal, aspecto administrativo y civil. DIXI, 26(1), 1-11. <https://doi.org/10.16925/2357-5891.2024.01.09> URL: <https://revistas.ucc.edu.co/index.php/di/article/view/4960/3689> – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/31821>
19. Leheza, Y., Yerofieienko, L., & Komashko, V. (2023). Peculiaridades da legislação de propriedade intelectual na Ucrânia sob lei marcial: aspectos administrativos e civis . Revista Justiça Do Direito, 37(3), 157-172. <https://doi.org/10.5335/rjd.v37i3.15233> URL:

<https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85183053338&origin=resultslist&> – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/30909>

Інформаційні ресурси

20. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт: Законодавство України.
URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/index/>

21. Урядовий портал : єдиний веб-портал виконавчої влади України: Нормативно-правова база: База документів: Пошук документів за реквізитами.
URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/npd/search>.

22. Офіційний вісник України : Єдине повне офіційне періодичне видання нормативно-правових актів України. URL: <http://ovu.com.ua/>.

23. Мега-НаУ: професійна юридична система: НаУ-Online: Нормативно-правові документи. URL: <http://zakon.nau.ua/>.

24. Ліга:Закон : правовий портал : он-лайн сервіси: Законодательство
URL: <http://www.ligazakon.ua/>

25. Єдиний державний реєстр судових рішень України. URL: www.reyestr.court.gov.ua

26. Посилання на навчальну дисципліну "Право інтелектуальної власності" на сайті ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=9536>